

Uitgangspunten voor informatieverstrekking aan deelnemers bij een Collectieve Waardeoverdracht op grond van artikel 83 en 84 PW

Publicatiedatum: september 2019

Autoriteit Financiële Markten

De AFM maakt zich sterk voor eerlijke en transparante financiële markten.

Als onafhankelijke gedragstoezichthouder dragen wij bij aan duurzaam financieel welzijn in Nederland.

Inhoudsopgave

Inleiding	4
1. Uitgangspunten voor informatieverstrekking aan deelnemers bij een Collectieve Waardeoverdracht o.g.v. artikel 83 Pw	5
2. Uitgangspunten voor informatieverstrekking aan deelnemers bij een Collectieve Waardeoverdracht o.g.v. artikel 84 Pw	7

Inleiding

De Autoriteit Financiële Markten ([AFM](#)) is de bevoegde toezichthouder op alle informatie die door pensioenuitvoerders verstrekt wordt aan (gewezen) deelnemers, gewezen partners of pensioengerechtigden, ten aanzien van de tijdigheid, duidelijkheid, evenwichtigheid en correctheid van die informatie. Zij is daarmee de bevoegde toezichthouder op de informatie die pensioenuitvoerders verstrekken bij een Collectieve Waardeoverdracht (CWO) op grond van artikel 83 en 84 van de Pensioenwet (Pw)¹.

Een CWO van de pensioenregeling heeft vaak gevolgen voor het pensioen van een deelnemer. Daarom is het in het belang van de deelnemer dat u als pensioenuitvoerder hem hierover goed informeert en hem in de gelegenheid stelt bezwaar te maken. Als de deelnemer bijvoorbeeld wil instemmen met, of bezwaar wil maken tegen een voorgenomen CWO, dan kan hij dat alleen doen als u hem alle relevante informatie verstrekt. U presenteert de informatie daarom op een evenwichtige en duidelijke wijze.

In dit document geeft de AFM u in hoofdstuk 1 een aantal uitgangspunten voor de informatieverstrekking aan deelnemers bij een CWO op grond van artikel 83 Pw. In hoofdstuk 2 staat een aantal uitgangspunten bij een CWO op grond van artikel 84 Pw.

Er zit overlap in de uitgangspunten in beide hoofdstukken, omdat elk hoofdstuk een zelfstandige richtlijn is voor een specifiek type CWO.

De Nederlandsche Bank (DNB) houdt ook toezicht op pensioenuitvoerders, en toetst aan de hand van een aantal voorwaarden of een voorgenomen CWO door kan gaan. Wij verwijzen u voor meer informatie hierover naar de website van DNB.

¹ Voor beroepspensioenfondsen geldt de Wet verplichte beroepspensioenregeling (Wvb), en wel de artikelen 91 en 92 Wvb.

1. Uitgangspunten voor informatieverstrekking aan deelnemers bij een Collectieve Waardeoverdracht o.g.v. artikel 83 Pw

De Autoriteit Financiële Markten (AFM) is de bevoegde toezichhouder op alle informatie die pensioenuitvoerders in het kader van een (voorgenomen) CWO aan (gewezen) deelnemers, gewezen partners of pensioengerechtigden (verder: de deelnemers) verstrekken. De AFM is bevoegd op grond van artikel 83, tweede lid, onder a Pw jo. artikel 36 Besluit uitvoering Pw (BuPw), en 48 van de Pw. De informatie moet op tijd worden verstrekt, en duidelijk, correct en evenwichtig zijn. De informatie moet zoveel mogelijk aansluiten op de kenmerken en behoeften van deelnemers. Het gaat onder meer om informatie in brieven, e-mails, brochures en op websites.

De uitgangspunten

Als een deelnemer wil instemmen met, of bezwaar wil maken tegen, een voorgenomen CWO op grond van artikel 83 Pw, kan hij dat alleen doen als u hem alle relevante informatie verstrekt. U presenteert de informatie daarom op een evenwichtige en duidelijke wijze. Van belang is dat de informatie gepersonaliseerd is. Daarmee bedoelt de AFM dat een deelnemer informatie krijgt die op hem is toegespitst, en dat hij concreet (cijfermatig) weet wat de CWO voor zijn eigen pensioenopbouw betekent. De AFM verwacht dat daarbij ook concreet de (financiële) voor- en nadelen van de CWO worden benoemd. Dit stelt de deelnemer beter in staat een bewuste keuze te maken. U informeert de deelnemer tijdig en schriftelijk over de voorgenomen CWO om hem de gelegenheid te geven om bezwaar te maken.

Hieronder staat een aantal onderwerpen die een rol spelen bij de informatieverstrekking aan de deelnemer:

1. De reden en achtergrond van de CWO worden expliciet benoemd, waaronder de voor- en nadelen van een ongewijzigde situatie ten opzichte van de situatie ná de CWO. De nadelen zijn expliciet en zijn herkenbaar als nadeel.
2. In geval van een 'interne' CWO bij hetzelfde pensioenfonds, worden de huidige pensioenaanspraken afgezet tegen de aanspraken ná de CWO. Deze vergelijking wordt gepersonaliseerd en cijfermatig gepresenteerd. Een wijziging en een mogelijke compensatie worden toegelicht. De voor- en nadelen worden weergegeven.

Ook in geval van een 'externe' CWO waarbij het pensioen wordt overgedragen aan een andere pensioenuitvoerder, worden de huidige en nieuwe pensioenaanspraken gepersonaliseerd en cijfermatig naast elkaar gepresenteerd. Daarbij wordt benoemd dat de deelnemer zich kan laten informeren door een adviseur of de werkgever over zijn persoonlijke situatie en de CWO in algemene zin.

3. Benoem expliciet de mogelijkheid van bezwaar voor de wijziging door de CWO. Hierbij krijgt de deelnemer duidelijke instructies hoe hij bezwaar kan maken of kenbaar kan maken niet in te stemmen, en binnen welke termijn. Een CWO kan feitelijk op twee manieren aan de deelnemer worden voorgelegd voor bezwaar of instemming:
 - a. De deelnemer wordt expliciet om toestemming gevraagd. Zonder toestemming kan de wijziging voor de deelnemer (in principe) niet worden doorgevoerd.

- b. De deelnemer wordt veronderstelt in te stemmen met de wijziging bij het gebruik van de negatieve optie. De wijziging wordt dan voor de deelnemer doorgevoerd zonder zijn expliciete toestemming. Wel wordt de deelnemer expliciet geïnformeerd dat hij bezwaar kan maken tegen de overdracht.

Zowel bij de variant expliciete toestemming als bij de variant negatieve optie geldt dus dat de deelnemer bezwaar kan maken tegen, of kenbaar kan maken niet in te stemmen met de CWO. De deelnemer krijgt een toelichting hoe de bezwaarprocedure werkt, en wordt duidelijk geïnstrueerd hoe hij bezwaar kan maken. Voor beide varianten geldt een bezwaartermijn die de deelnemer in staat stelt (extern) advies in te winnen ten behoeve van zijn keuze. De deelnemer wordt ook expliciet geïnformeerd wat de consequenties zijn als hij niet (tijdig) reageert op de mogelijkheid van bezwaar. Ook wordt de deelnemer geïnformeerd over het alternatief als hij bezwaar maakt: blijven de aanspraken bijvoorbeeld achter, en onder welke voorwaarden? De mogelijkheid om bezwaar te maken mag verder niet belemmerd worden door er extra eisen aan te stellen, bijvoorbeeld dat het bezwaar gemotiveerd moet zijn.

Opzet en structuur van de informatie

Bij het opstellen van de informatie voor de deelnemers vragen wij u in ieder geval rekening te houden met de volgende aandachtspunten:

1. In de aanhef van de informatie wordt de deelnemer direct geïnformeerd dat er een actie van hem wordt gevraagd: het maken van de keuze of hij instemt met een voorgenomen CWO of bezwaar maakt.
2. Vermijd jargon, en leg mogelijk noodzakelijke termen zoals dekkingsgraden, indexatie en prijsinflatie uit. Als jargon onvermijdelijk is, licht de termen dan op begrijpelijke wijze toe.
3. Gebruik voorbeelden om de informatie te verduidelijken.
4. Let op de omvang van de totale tekst van de informatie, en op de omvang van de tekst van de verschillende onderwerpen of paragrafen. Communiceer zo kort en krachtig mogelijk.
5. Gebruik toegankelijke taal, zowel ten aanzien van de totale tekst van de informatie als van de verschillende onderwerpen of paragrafen.

Effectieve communicatie en informatieverstrekking

Bij het opstellen van de communicatie en informatie kunt u rekening houden met:

- Het vooraf testen van de deelnemersinformatie bij een panel van deelnemers/de doelgroep, of de informatie aansluit op de behoeften en kenmerken van de deelnemers/de doelgroep. Het aanpassen van de informatie op basis van de testresultaten indien daar aanleiding voor is.
- De impact van de wijziging voor de deelnemer/de doelgroep.
- Een planning om deelnemers tijdig te informeren, waarbij deelnemers voldoende tijd krijgen om bezwaar te maken.

2. Uitgangspunten voor informatieverstrekking aan deelnemers bij een Collectieve Waardeoverdracht o.g.v. artikel 84 Pw

De Autoriteit Financiële Markten ([AFM](#)) is de bevoegde toezichhouder op alle informatie die pensioenuitvoerders in het kader van een (voorgenomen) CWO aan (gewezen) deelnemers, gewezen partners of pensioengerechtigden (verder: de deelnemers) verstrekken. De AFM is bevoegd op grond van artikel 48 van de Pensioenwet (Pw). De informatie moet op tijd worden verstrekt, en duidelijk, correct en evenwichtig zijn. De informatie moet zoveel mogelijk aansluiten op de kenmerken en behoeften van deelnemers. Het gaat onder meer om informatie in brieven, e-mails, brochures en op websites.

De uitgangspunten

De liquidatie van een pensioenfonds of een collectiviteitskring heeft vaak gevolgen voor het pensioen van een deelnemer. Daarom is het in het belang van de deelnemer dat u hem hierover goed informeert. U presenteert informatie daarom op een evenwichtige en duidelijke wijze. Van belang is dat de deelnemer weet wat de liquidatie voor zijn eigen pensioenopbouw betekent. Hierbij wordt rekening gehouden met de financiële positie van de overnemende pensioenuitvoerder, waaronder eventuele indexatie en kortingen.

In de informatie worden de reden en de achtergrond van het liquidatiebesluit en de CWO op een heldere en transparante manier expliciet benoemd, waarbij de keuze voor de nieuwe pensioenuitvoerder of de nieuwe collectiviteitskring bij dezelfde pensioenuitvoerder wordt toegelicht, evenals de gevolgen (de voor- en nadelen) voor de deelnemer hiervan. De nadelen zijn expliciet en zijn herkenbaar als nadeel. Indien bij de CWO sprake is van een korting moet u dit tijdig aan de deelnemers melden. Voor pensioengerechtigden geldt een termijn van minimaal drie maanden, voor actieve en inactieve deelnemers geldt een termijn van minimaal één maand. Verder wordt ingegaan op de verschillen tussen de oude liquiderende en de nieuwe pensioenuitvoerder.

Opzet en structuur van de informatie

Bij het opstellen van de informatie voor de deelnemers vragen wij u in ieder geval rekening te houden met de volgende aandachtspunten:

1. Vermijd jargon, en leg mogelijk noodzakelijke termen zoals dekkingsgraden, indexatie en prijsinflatie uit. Als jargon onvermijdelijk is, licht de termen dan op begrijpelijke wijze toe.
2. Gebruik voorbeelden om de informatie te verduidelijken.
3. Let op de omvang van de totale tekst van de informatie, en op de omvang van de tekst van de verschillende onderwerpen of paragrafen.
4. Gebruik toegankelijke taal, zowel ten aanzien van de totale tekst van de informatie als van de verschillende onderwerpen of paragrafen.

Communicatieplan

Om de verschillende deelnemers op verschillende momenten goed te kunnen informeren is een communicatieplan onmisbaar. In dit plan kunt u voor de uitwerking van de communicatie en informatieverstrekking rekening houden met:

- De wettelijke eisen die gelden voor het informeren van deelnemers, zoals de uitgangspunten en aandachtspunten hierboven.
- Het vooraf testen van de deelnemersinformatie bij een panel van deelnemers/de doelgroep, of de informatie aansluit op de behoeften en kenmerken van de deelnemers/de doelgroep. Het aanpassen van de informatie op basis van de testresultaten indien daar aanleiding voor is.
- De impact van de wijziging voor de deelnemer/de doelgroep.
- De inzet van diverse communicatiemiddelen (brief, email, website, infographic, etc.)

Autoriteit Financiële Markten
T 020 797 2000 | F 020 797 3800
Postbus 11723 | 1001 GS Amsterdam
www.afm.nl

De tekst is met zorg samengesteld en is informatief van aard. U kunt er geen rechten aan ontlennen. Door besluiten op nationaal en internationaal niveau is het mogelijk dat de tekst niet langer actueel is wanneer u deze leest. De Autoriteit Financiële Markten (AFM) is niet aansprakelijk voor de eventuele gevolgen – zoals bijvoorbeeld geleden verlies of gederfde winst – ontstaan door acties ondernomen naar aanleiding van deze tekst.